

Internationale Vrouwendag 8 maart

Ria Platvoet

Internationale Vrouwendag is een jaarlijkse viering die de sociale, politieke en economische prestaties van vrouwen over de hele wereld eert. Het is een dag om stil te staan bij de voortgang die is geboekt op het gebied van gendergelijkheid en om te herdenken waarom deze strijd zo cruciaal is voor de samenleving.

Geschiedenis

De geschiedenis van Internationale Vrouwendag begint in de vroege 20ste eeuw, een periode gekenmerkt door toenemend activisme voor vrouwenrechten.

In de periode na 1870 ontwikkelde het feministisch bewustzijn zich ook in Nederland bij de vrouwen uit de 'hogere burgerij', onder invloed van de internationale vrouwenkiesrechtbeweging in Engeland en de Verenigde Staten, de later genoemde 'eerste feministische golf' (ca. 1850-1920). Deze vrouwenbeweging stelde de achtergestelde positie van vrouwen in de maatschappij aan de kaak. Doel was toegang voor vrouwen tot alle vormen van onderwijs, het recht om in overheidsdienst te werken onder dezelfde voorwaarden als mannen, en hetzelfde recht op beheer en uitgaven van het gemeenschappelijk bezit. En *last but not least* het vrouwenkiesrecht.

Op 8 maart 1908 vond in New York een grote staking van vrouwen plaats. Naar schatting 15.000 textielarbeidsters marcheerden die dag naar Union Square. De staking was gericht tegen de slechte arbeidsomstandigheden in de textielindustrie. De vrouwen eisten gelijk loon voor mannen en vrouwen en een einde aan de seksuele intimidatie op de werkvloer. In 1910 deed de Duitse socialiste Clara Zetkin (1857-1933) tijdens de internationale

Vrouwenconferentie in Kopenhagen het voorstel om 8 maart uit te roepen tot Internationale Vrouwendag. Deze datum werd echter niet overal aangehouden.

De allereerste Internationale Vrouwendag werd gevierd op 19 maart 1911 in verschillende landen zoals Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland en Denemarken. Deze dag werd georganiseerd door de Socialistische Internationale om de rechten van vrouwen te bevorderen en universeel kiesrecht te eisen. In Nederland werd de eerste Vrouwendag gevierd op 12 mei 1912, de tweede op zondag 9 maart 1913 en in 1914 pas op 8 maart. Het jaar 1921 markeerde een

Clara Zetkin (links) met
de Duitse revolutionaire
politica en filosoof Rosa
Luxemburg in 1910

belangrijk keerpunt toen werd besloten om Internationale Vrouwendag jaarlijks op 8 maart te houden. Deze datum werd gekozen ter ere van een protest door Russische vrouwen in 1917, dat een cruciale rol speelde in de Russische Revolutie.

Ook in Bussum werden in het begin van de 20ste eeuw 'Vrouwendagen' georganiseerd, vooral door de SDAP (Zie verder in dit nummer).

Tweede feministische golf

In de jaren zestig bracht de zogenoemde tweede feministische golf veel veranderingen teweeg in de strijd voor vrouwenrechten. Bewegingen zoals Dolle Mina, Baas in eigen Buik en de wereldwijde M/V-beweging zetten zich in voor gelijke rechten, reproductieve rechten en de strijd tegen seksueel geweld. In deze periode werd Internationale Vrouwendag opnieuw belangrijk als platform voor feministische activisten om hun boodschap over te brengen. Demonstraties, lezingen en andere evenementen op 8 maart benadrukten kwesties zoals gelijke lonen, het recht op abortus en de noodzaak van betere kinderopvangfaciliteiten.

De relevantie van 8 maart in het heden

Ondanks de vooruitgang in vele delen van de wereld blijven vrouwen geconfronteerd worden met ongelijkheid en discriminatie. In veel landen verdienen vrouwen nog steeds minder dan mannen voor hetzelfde werk, hebben zij minder toegang tot onderwijs en gezondheidszorg en zijn zij ondervertegenwoordigd in leidinggevende posities. Bovendien is gendergerelateerd geweld een blijvend probleem dat wereldwijd aandacht vereist.

Internationale Vrouwendag biedt een platform om deze kwesties aan te kaarten en actie te eisen van overheden, organisaties en individuen. Het is een dag waarop successen worden gevierd, maar ook een dag van reflectie en mobilisatie voor verdere verandering.